

lato. At pro aliis qui neque de Capituli neque de Monasterii gremio sunt, censura est, cum in singulos prolata fuerit, ideoque si eam transgrediantur irregularitatem incurrunt.

III. Videndum superest quid eiusmodi censura complectatur.

Id vero ex lege patet, qua dicuntur huiusmodi Capitula et Conventus *suspensionem ipso facto incurrere a suorum beneficiorum perceptione ad beneplacitum Sanctae Sedis*. Ergo non ab officio, sed a beneficio tantum.

Attamen inter Commentatores duplex in re quaestio agitur, quarum prima quaeritur: an lex intelligenda sit de beneficiis communibus Capitulo et Conventui, vel etiam de beneficiis singulis personis propriis; secunda vero, dato quod lex intelligenda sit de beneficiis communibus, an sub lege comprehendantur beneficia administratio, distributiones quotidianae, et cetera adventitia.

(1) « Hic dubium esse potest, inquit, utrum Capitula suspendantur a beneficiis, » quae capitaliter seu communiter possident, vel potius a beneficiis, quae singuli » obtinent. Suarez *disp. 31, sect. V, n. 23*: innuit suspendi solum a beneficiis » quae communiter possident. Ego vero in hoc casu probabilius censeo suspendi » simpliciter a perceptione suorum beneficiorum, quia Bonifacius VIII in dicta » Extravaganti non suspendit solum capitulum et conventus, ut sic, verum etiam » singulares personas, ut colligitur ex illis verbis: *Capitula vero, Conventus » Ecclesiarum et Monasteriorum ipsorum, et alii quicumque ipsos absque hu- » iusmodi dictae Sedis literis recipientes, vel obedientes, tandiu sint a be- » neficiorum suorum perceptione suspensi, donec super hoc eiusmodi Sedis » gratiam meruerint obtinere.* »

(2) E che infatti i singoli membri incorrano pure la sospensione dai loro particolari beneficii, quando colpevolmente annuiscono a tale ammissione, lo provano quelle parole del caso *aliquae omnes*, con cui il legislatore ha voluto colpire chiunque aderisce a tale temerità.

Inter antiquos, Bonacina *De censuris omnibus ecclesiasticis in particulari, Disp. III, quaestio IV, punct. X, n. 4*, affirmat, Capitulum et Conventum suspendi nedum a communibus, sed etiam a beneficiis quae particulariter singuli possident. (1) Ex Commentatoribus Pianae Constitutionis, alios inter, eandem sententiam defendit cl. Ciolli *Comment. pag. 128* (2).

At Commentatores ceteri, duce Suaresio aliisque ex antiquioribus, censent Capitula et Conventus suspendi tantum a perceptione fructuum beneficiorum, quae communiter possident; quam sententiam veriore putamus.

Revera, certum est in cit. Capite non suspendi Capitula et Conventus, et singulos de Capitulo et Conventu, sed universalitatem in genere, nulla de individuis mentione peracta; sicuti certum est Capitulum et Conventum suspendi a perceptione suorum beneficiorum; ergo ab iis beneficiis quae possidet Capitulum et

Conventus reduplicative, non ab aliis quae singuli de Capitulo et Conventu distributive possident, quaeque ad Capitulum et Conventum non pertinent.

Iamvero doctorum praestantissimorum sententia est, non comprehendendi sub suspensione beneficia particularia quae ad universitatem non pertinent, quando suspensio generaliter in universitatem lata est, nulla de individuis facta mentione. Id praeter S. Alphonsum in testimonio cit. docent Roncaglia *Theologia universa, Tract. IV De Censuris, Quaest. V, Cap. 1, Quaer. VII*: « Suspensio ferri potest non solum in particulares » personas, sed etiam in Communitatem. Ubi advertendum quod » quando suspensio simpliciter fertur in communitatem, non extenditur ad singulas personas distributive, sed solum privatam Communitatem officii et beneficiis, » quae communia sunt Collegio, Capitulo, seu Communitati; et remanet cuicumque particulari personae ius exercendi officium et administrandi beneficium, quod » sibi competit, ut particularis persona est. »

Suares De Censuris *Disp. XXVIII, Sect. III* idipsum affirmat: « Capitulum in rigore non significat » singulas personas de Capitulo, » sed universitatem ipsam: ergo » suspensio Capituli solam Communitatem ligat, ut unum corpus » est, quia vis illorum verborum

» non solum hanc interpretationem » patitur, sed etiam exigit in omni » proprietate... Ergo ita est eius- » modi suspensio et poena interpretanda. »

Gibalini *De sacra iurisdictione in ferendis censuris Sect. IV, n. 4* idipsum scribit: « Quando suspenditur simpliciter et absolute Capitulum, aut Universitas, intelligenda est suspensio cadere in » Capitulum collective, sive ut » quoddam unum corpus est, non » autem in singulas personas distributive, nisi aliud ex materia » et ex circumstantiis colligatur, » aut in iure vel sententia declaratur... Quia haec nomina Capitulum, Collegium, Conventus et » Universitas, aliaque similia non » significant proprie singulas personas, sed ipsam Communitatem » ut unum corpus est. Atqui nulla » est causa impropriandi has voces » in sententia suspensionis, quandoquidem Communitas et Capitulum formaliter est capax suspensionis. Igitur retinenda erit » propria vocum illarum acceptio, » nisi, ut dixi, aliud sententia aut » ius designet. »

Demum, ut alios praetermittamus, De Alteriis *De Censuris ecclesiasticis, Tom. II, Disp. VII, Cap. V, pag. 115*: « Quando simpliciter fertur suspensio in Capitulum, intelligitur suspensum » ipsum Capitulum, quatenus est » quoddam totum, non autem singulares personae Capituli, quia

» hoc nomen Collegium, seu Capitulum, aut Universitas et similia, non significant singulas personas Capituli, Collegii aut Universitatis, sed ipsum corpus Collegii, Universitatis, aut Capituli. Ergo suspensio Capituli, Collegii, aut Universitatis afficit solam ipsam Communitatem ut unum corpus est. »

Potiores igitur antiquiores doctores Bonacinae sententiam repudiabant.

At Commentatores praecipui Constitutionis *Apostolicae Sedis*, Reatinus, Patavinus, la Nouvelle Revue Théologique, De Varceno aliique eandem sententiam a cl. Ciolli instauratam repudiant. Neque ab hoc et a Bonacina adducta ratio solida esse videtur, aut vera. Etenim *alii quicumque*, aut *alii omnes* illi de quibus Bonifacius VIII, et Pius Papa IX, non probantur ad Capitulum et ad Conventum pertinere, ideoque cum beneficia communia non possideant, particulibus suspendendi erant. De cetero nemo negare poterit, rationes adductas ab allegatis auctoribus solidiores prae aliis esse.

Quibus si addamus, quod lex poenalis est, ideoque stricte interpretanda; et dato, minime tamen concesso, quod sit dubia, in dubio quod minimum est tenendum, sententia nostra certa evadit, et practice omnino sequenda. Quod si adversarii dicant esse tantum probabilem, concludemus, quod nemo censura

tenetur, quando sententia vere probabili eam non incurrisse creditur.

Neque illa circumstantia movemur, qua fieri posset ut Capitulum et Conventus in re delinquens nullam poenam incurreret, si beneficia communia non possideret. Etenim relate ad Conventus, beneficia sunt omnia communia, cum Religiosi voto paupertatis obstricti nil proprii habere possint; relate vero ad capitula rarum admodum est ut beneficia communia non possideant; leges autem fiunt de iis quae frequenter accidunt.

Sed esto; detur eiusmodi casus. Num ne exinde ab recta interpretandarum legum regula recedere compellemur? Legislator casum praevidisse censendus est, vel non. Si praevidit, neque lege conclusit, illum contempsit. Ni autem illum praevidit, quo iure nos legem ad id extendemus, quod Legislator nequidem cogitavit?

De cetero ipse Alterius *De censuris ecclesiasticis Tom. II, p. 76, 77* eodem sensu banc quaestionem dirimit. « Similiter, inquit, si nolum beneficium possidet quando suspenditur, suspensio eum non afficit, cum sit limitata ad beneficia quae tunc possidentur, quando lex violatur. »

Et haec de universitate; at ceteros omnes qui nec ad Capitulum, nec ad Conventum pertinent, incurere suspensionem a beneficiorum perceptione, quae particulariter possident, certum omnino ex lege est.

Attamen hac in quaestione ulterius inquirendum est: an dum Capitula et Conventus suspensionem incurrunt a suorum beneficiorum perceptione, removeantur etiam ab beneficiorum administratione.

Et quidem Commentator Patavinus, *Comment. pag. 315, n. 432*, Del Vecchio *Theol. mor. Tom. 1, pag. 732, n. 918*, et alii censent, eiusmodi suspendi etiam a beneficii administratione: Hic enim scribit: « Suspendus a perceptione beneficiorum intelligitur suspendus a fructuum perceptione, et temporali administratione; quare oeconomus illi constituendus est. »

Alius vero ita disserit: « Effectus huius censurae in eo consistit, quod Clericus beneficiatus a perceptione suorum beneficiorum suspendatur; hoc est suspendatur a beneficiis usque dum gratiam absolutionis mereatur et obtineat a S. Sede. Qui autem suspendus a beneficio est, ut disserit Laym. *(De susp. n. 3)*, intelligitur tantum suspendi a perceptione fructuum ac temporali administratione beneficii, quare illi oeconomus constituendus est; si au-

tem se ingerat interdictae sibi administrationi, ipso iure eo privatur. Ex Cap. *Cupientes*, § *Caeterum*, de Elect. in 6. » (1) Attamen Reatinus *Comment. n. 179*, Conrado *Memoriale pag. 103*, aliique censent huiusmodi delinquentes ab una fructuum perceptione suspendi, non autem ab beneficiorum administratione. (2) Horum autem sententiam veram et tenendam esse arbitramur.

Etenim in poenalibus legem stricto sensu interpretari debemus; in lege autem una suspensio indicitur a perceptione beneficiorum, id est a perceptione fructuum beneficii; at in potestate ferentis suspensionem est, eam ad plures vel minores effectus limitare; cum ergo legislator ad unam perceptionem fructuum praesentem suspensionem limitarit, ad alias poenas quae suspensioni adnecti possunt, extendere nec possumus, nec debemus.

Neque obstat allegatum Caput *Cupientes*; in eo enim agitur de suspensione ab omnibus beneficiis suis, ideoque poena inducta complectitur omnes effectus adnexos

(1) Caput ita legitur. « Caeterum si eligentes electiones ipsas concorditer vel in discordia celebratas, intra octo dies, postquam commode poterunt, electis praesentare distulerint; ipsos qui culpabiles in hoc extiterint, quoad se, a processu prosecutione totaliter excludentes, omnibus beneficiis suis, quae in ipsa Ecclesia, de cuius electione agitur, obtinent, per triennium continuum, ex tunc inchoandum, volumus eo ipso fore suspensos. Ad quae si intra illud tempus se propria temeritate, vel alio quaesito colore ingesserint, illis ipso iure perpetuo sint privati. »

(2) Satis sit unius Reatini verba allegare: *Perceptione*; ac proinde non ab administratione, ut alias, sed a fructibus tantum, si quid opinor.

suspensioni totali a beneficiis; at in casu nostro suspensio limitatur ad perceptionem fructuum; ergo non est ad administrationem extendenda.

Eiusmodi quaestione dirempta, videndum superest: an saltem ecclesiastici in re delinquentes suspendantur ab distributionibus quotidianis, et aliis incertis stolae ex gr. redditibus.

Quoad hos postremos ita Alterius rem dirimit *loc. cit. p. 76.* « Aliae » vero (distributiones) sunt nullo » modo annexae beneficio, quae » sunt incertae, et non semper, » sed aliquando a fidelibus ex eo- » rum arbitrio offeruntur, ut elee- » mosynae quae dantur pro decan- » tanda missa, vel Officio defuncto- » rum celebrando, vel similia, et » haec proprie non continentur sub » genere fructuum ecclesiastico- » rum, quia non proveniunt ra- » tione beneficii, sed traduntur per- » sonae occasione beneficii, quate- » nus scilicet habet ius celebrandi » in hac vel illa Ecclesia. » Cum itaque incerti stolae redditus, et si-

miles non proveniant ex fructibus beneficii, ab his suspensus non censetur suspendi ab huiusmodi quibuscumque incertis redditibus.

At relate ad distributiones quotidianas non pauci ex antiquis doctoribus affirmativam sententiam defenderunt. Ratio est, inquit Alterius *loc. cit.* quoniam etiam « dis- » tributiones dantur propter bene- » ficium, nam quamvis requiratur » servitium et residentia, ut illae » acquirantur, tamen necessarius » est quoque titulus beneficii, unde » si alius praestaret illud idem » servitium sine titulo beneficii, » nihil lucraretur; ergo quando » quis universaliter suspenditur a » beneficio, amittit etiam distribu- » tiones » (1).

Alii Canonistae considerantes quod Concilium Trident. *Sess. XXI, Cap. 3, de Reform.* decreverit, in Ecclesiis ubi nullae essent distributiones quotidianae, vel ita tenues, ut verisimiliter negligenter, eas augendas esse ex tertia parte fructuum quorumcumque beneficiorum, (2) distinctionem intulerunt,

(1) Idipsum censet Suarez *De Censuris Disput. XXVIII, Sect. I, n. 29.* « Ratio est, inquit, quia etiam hae distributiones dantur ratione beneficii; quamquam enim immediate dantur propter assistentiam vel ministerium ad aliquod » divinum officium, tamen hoc non est praeter rationem beneficii, quod ex institu- » tione sua propter officium datur; et praeterea illud officium non esset sufficiens » ratio ad lucrandas distributiones, nisi ex titulo beneficii fierent; sunt ergo illae » distributiones veluti pars quaedam beneficii. »

(2) « En Caput: Cum beneficia ad divinum cultum atque ecclesiastica munia » obeunda sint constituta, ne qua in parte minuat divinus cultus, sed ei debi- » tum omnibus in rebus obsequium praestetur; statuit S. Synodus in Ecclesiis » tam Cathedralibus quam Collegiatis, in quibus nullae sunt distributiones quo- » tidianae vel ita tenues, ut verisimiliter negligantur, tertiam partem fructuum

ita ut sub suspensione comprehendi affirmarint distributiones quotidianas si eae derivantur ex beneficiis; quia hoc in casu censendae sunt beneficii fructus; secus si deriventur ex aliqua alia particulari fundatione. « Quia, inquit Schmalz- » grueber *Ius Eccl. Lib. V, Tit. 39, » n. 302,* esto solis beneficiarii » applicentur, non tamen intuitu » beneficii, sed in stipendium Of- » ficii conceduntur; et beneficium » solum conditio est, ut concedan- » tur, non causa concessionis. »

Attamen aliis tum antiquis, tum recentibus Doctoribus nimis rigidae eiusmodi visae sunt sententiae; atque quaslibet distributiones quotidianas ratione beneficii excludendas esse censuere, ideoque minime sub praesenti suspensione comprehensas. Horum autem ratio evidens videtur, cum distributiones quotidianae sub nomine fructuum beneficii minime veniant, utpote quae reapse non dantur ratione beneficii, sed diligentiae qua Canonici vel beneficiati Chorum frequentant; qua de causa negligentes dum beneficii fructus lucrantur, distributiones amittunt. Haec vero nota sunt universis. Cum ergo in prae-

senti Cap. suspensio incuratur a beneficii fructibus, non est haec ad distributiones quotidianas extendenda, quae beneficii fructus non sunt, neque uti tales in iure recensentur, sed sub *praesentiarum seu victualium nomine* (1).

Lex vero cum sit poenalis debet strictu accipi sensu.

Rationes vero ab adversariis adductae facile diluuntur, cum 1. falsum sit quod distributiones quotidianae dentur propter beneficium; etenim dantur ratione diligentiae adhibitae in choro frequentando, quae diligentia apprime secernitur a ratione beneficii, cum ab beneficio non dependeat. 2. Quia quamvis ad lucrandas distributiones requiratur titulus beneficii, exinde tamen non sequitur, eas ab beneficio repetendas esse: causa enim vera, propria, et directa lucrandarum distributionum est beneficiarii diligentia, et ad chorum adstantia; titulus hinc beneficii non est causa lucrandarum distributionum, sin minus, dato titulo, dandae etiam essent distributiones, sicut et beneficii fructus; sed est conditio sine qua nemo distributiones lucraretur, cum chorum frequentare non pos-

» et quorumcumque proventuum et obventionum tam Dignitatum quam Canonica- » tum, personatum, portionum, et officiorum separari debere et in distributiones » quotidianas converti, quae inter Dignitates obtinentes et ceteros divinis interes- » sentes proportionabiliter iuxta divisionem ab Episcopo, etiam tamquam Aposto- » licae Sedis Delegato, in ipsa prima fructuum deductione faciendam dividantur, » salvis tamen consuetudinibus earum Ecclesiarum, in quibus non residentes seu » non servientes nihil vel minus tertia parte percipiunt. »

(1) Cf. Reiffenstuel. *Ius Can. Tom. III, Tit. 14, n. 166 seq.*

set. Si autem beneficium non est causa lucrandarum distributionum, non sunt hae consequenter beneficii fructus; sed Pontifex Conventus et Capitula suspendit a beneficii fructibus; ergo non a distributionibus quotidianis. 3. Si admittamus, suspensos a perceptione beneficiorum suspensas etiam esse ab distributionibus quotidianis, suspensi censendi sunt etiam ab aliis incertis distributionibus, et quidem ob idem adversariorum argumentum. Ideo enim Canonici ex. gr. illas distributiones percipiunt quia habent beneficii titulum, sin minus functiones illas in choro agere non possent, neque distributiones illas ut Canonici et Beneficarii lucrari. At has ab suspensione eximunt adversarii nostri, ergo et alias omnes eximere debent.

Hinc, ut huic capiti finem imponamus, Capitula et Conventus Ecclesiarum et Monasteriorum aliique omnes, qui ad illarum seu illorum regimen et administrationem recipiunt Episcopos aliosve Praelatos de praedictis Ecclesiis seu Monasteriis apud eandem sanctam Sedem quovis modo provisos, antequam ipsi exhibuerint literas Apostolicas de sua promotione, incurrunt tantummodo suspensionem a fructibus suorum beneficiorum quae capitulariter, et communiter possident, si agatur de Capitulis et Conventibus.

Non autem ab fructibus beneficiorum, quae singuli possideant,

neque ab incertis stolae, aliorumque officiorum redditibus, neque ab distributionibus quotidianis quocumque ex fonte originem ducant, sed neque exinde ab beneficiorum administratione removentur.

Alii vero omnes qui de Capituli aut Conventus gremio non sunt, incurrunt unam suspensionem a perceptione fructuum suorum beneficiorum quae singulariter possident.

Ea vero quae ad officia pertinent, et alia beneficiis adnexa iura, omnino intacta pro omnibus manent, cum in lege de unica suspensione a perceptione fructuum beneficiorum sermo sit: *odia autem restringi, favores convenit ampliari.*

Relate ad huius suspensionis cessationem advertendum est, eam perdurare ad beneplacitum Sanctae Sedis pro iis qui eam contraxerunt. At postquam Episcopus et Praelatus receptus est, atque est in pacifica possessione suae Ecclesiae, nullam suspensionem contrahunt illi qui ei debitam obedientiam praestant, quamvis literas Apostolicas non exhibuerit; receptio enim recipiendi actione finitur, atque cum Episcopus vel Praelatus pacifice suam Ecclesiam possidet, supponenda est S. Sedes acquiescere, et possessionem Ecclesiae aut Monasterii utcumque peractam ratam habuisse; sin minus praedicti Episcopi et Praelati in pacifica possessione minime versari possent.

APPENDIX XLIII.

De suspensione lata in Ordinarios aliquem ordinantes absque titulo.

Ne turpi paupertate pressi Ecclesiae viri mendicare, vel vetitis lucris sese implicare cogentur, Concilium Tridentinum statuit, clericos omnes qui ad sacrum Subdiaconatus ordinem provehendi essent, sufficientibus redditibus instruerentur, quibus vitam honeste ducere possent. Neminem hinc ad maiores ordines promovendum absque titulo statuit, qui est *Ius percipiendi fructus annuos iuxta taxam ab Episcopo determinatam pro honesta Clerici sustentatione.* Quamvis enim Christus Dominus paupertatem discipulis suis commendasset, nulli tamen eis praecepisse legimus ut sibi quae necessaria essent ad vitae sustentationem mendicando compararent. Hinc Sess. XXI, Cap. 2 de Reformatione haec in re Patres Tridentini statuere:

« Cum non deceat eos, qui divino ministerio adscripti sunt, » cum ordinis dedecore mendicare. » aut sordidum aliquem quaestum » exercere, compertumque sit, » complures plerisque in locis ad sacros ordines nullo fere delectu » admitti, qui variis artibus ac fallaciis confingunt se beneficium » ecclesiasticum, aut etiam idoneas » facultates obtinere; statuit Sancta » Synodus, ne quis deinceps clericus saecularis, quamvis alias sit » idoneus moribus scientia et aetate, » ad sacros ordines promoveatur, » nisi prius legitime constet, eum » beneficium ecclesiasticum, quod » sibi ad victum honeste sufficiat, » pacifice possidere. (1)

» Id vero beneficium resignare » non possit, nisi facta mentione, » quod ad illius beneficii titulum

(1) Huius decreti ratio perbelle ab Innocentio III significata fuit Episcopo Zamorensi his verbis: « Cum secundum Apostolum qui Altari servit, de altari » vivere debeat et qui ad onus eligitur repelli non debeat a mercede; patet a » simili ut clerici vivere debeant de patrimonio Iesu Christi, cuius obsequio deputantur, ut ipsa nominis ratio persuadet. Cum enim a Clero, quod est sors, » vel haereditas, Clerici appellantur, quia in sui ordinatione vel assumuntur in » haereditatem domini, vel assequuntur haereditatem in ipso, ut vere possint psallere » cum propheta dicente: *Dominus pars haereditatis meae*; dignum est ut Ecclesiae stipendiis sustententur, in qua et per quam divinis obsequiis adscribuntur. » Licet autem praedecessores nostri ordinationes eorum qui sine certo titulo promoverentur, in iniuriam ordinantium irritas esse voluerint et inanes; Nos tamen » benignius agere cupientes, tamdiu per ordinatores vel eorum successores provideri volumus ordinatis, donec per eos ecclesiastica beneficia consequantur; ne forte » clamores clericorum pauperum, quos in anres Domini Sabaoth credimus introire » indurata facie negligere videamur. » Migne, Patrolog. Lat. Tom. 214, col. 68.